

MISIR PİRAMİTLERİ

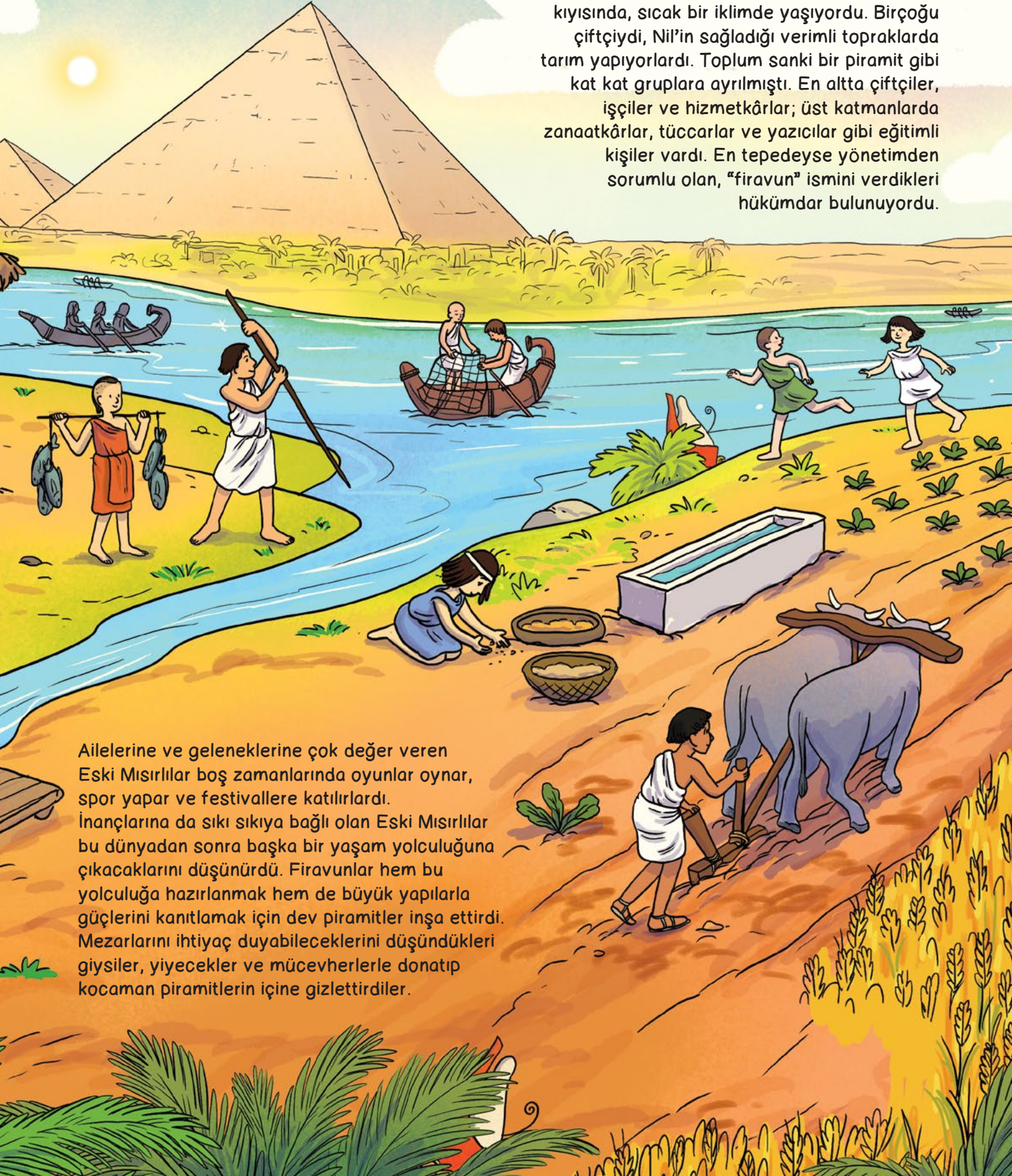
Güneş ufukta yükselirken kocaman, üçgen bir gölge çöldeki kumların üzerine düşüyor. Bu bir dağ mı? Hayır, dev bir piramit! Yaklaşık 4.500 yıl önce Eski Mısır'da inşa edilen bu piramitler hâlâ gizemini koruyor ve bizi şaşırtmaya devam ediyor. Peki kimler yaşadı bu piramitlerin gölgesinde? Bu muazzam yapıları ellerindeki basit araçlarla nasıl inşa edebildiler?

LERİNİN GİZEMİ

Eski Mısır'da insanlar genellikle Nil Nehri'nin kıyısında, sıcak bir iklimde yaşıyordu. Birçoğu çiftçiydi, Nil'in sağladığı verimli topraklarda tarım yapıyorlardı. Toplum sanki bir piramit gibi kat kat gruplara ayrılmıştı. En altta çiftçiler, işçiler ve hizmetkârlar; üst katmanlarda zanaatkârlar, tüccarlar ve yazıcılar gibi eğitilmiş kişiler vardı. En tepedeyse yönetimden sorumlu olan, "firavun" ismini verdikleri hükümdar bulunuyordu.

Ailelerine ve geleneklerine çok değer veren Eski Mısırlılar boş zamanlarında oyunlar oynar, spor yapar ve festivallere katılırlardı. İnançlarına da sıkı sıkıya bağlı olan Eski Mısırlılar bu dünyadan sonra başka bir yaşam yolculuğuna çıkacaklarını düşünürdü. Firavunlar hem bu yolculuğa hazırlanmak hem de büyük yapılarla güçlerini kanıtlamak için dev piramitler inşa ettirdi. Mezarlarını ihtiyaç duyabileceklerini düşündükleri giysiler, yiyecekler ve mücevherlerle donatıp kocaman piramitlerin içine gizlettirdiler.

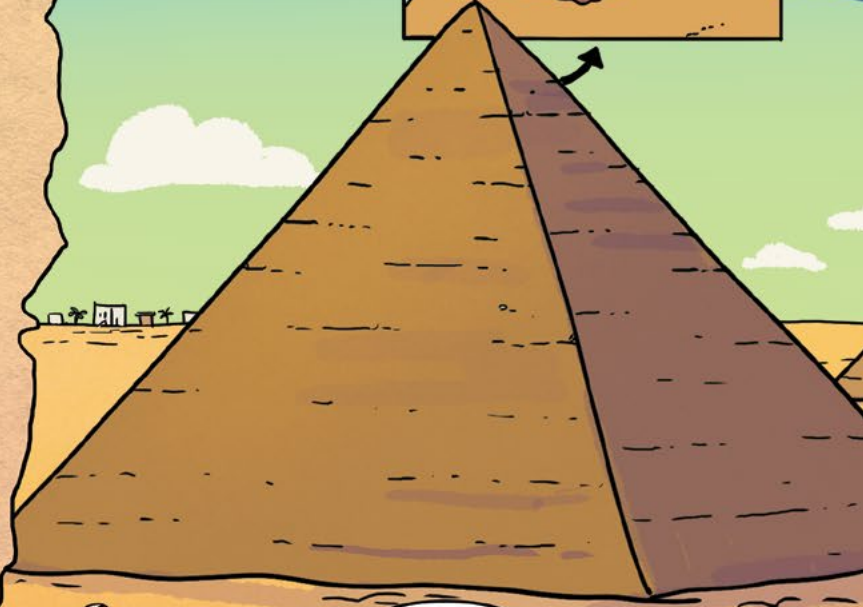
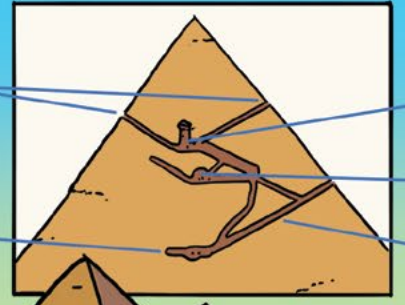
Şimdi dünyanın en ünlü piramitlerine, Giza Platosu'ndaki üç büyük piramide bakalım. Bu piramitler, Mısır'ın başkenti Kahire yakınlarında çölden yükselen üç dev yapı...

Bölgedeki en büyük piramit, Büyük Piramit ya da Keops Piramidi olarak bilinir. Firavun Khufu (Keops) için yapılan bu piramidin yüksekliği inşa edildiği dönemde 147 metreymiş. Yani yaklaşık 50 katlı bir binanın yüksekliğine denkmiş. Keops Piramidi'nin içinde yukarı ve aşağı yönelen dar koridorlar ve birkaç oda bulunmuş. Bu odalardan en dikkat çekeni firavunun mumyasının yer aldığı "kral odası". Kral odası ne kadar korunaklı olsa da hırsızlar tarafından yağmalanmaktan kurtulamamış. Bu nedenle piramitte firavunun mumyası da hazinesi de bulunamamış.

Keops Piramidi bazı sırlarını saklamayı sürdürüyor. 2017 yılında bilim insanları özel bir yöntemle âdeta piramidin içinin röntgenini çekmiş ve daha önce kimsenin bilmediği büyük bir boşluk keşfetmiş. Bu büyük odanın ne amaçla yapıldığı ve içinde ne olduğu hâlâ bilinmiyor.

Havalandırma bacaları

Bitmemiş oda

Keops

Bak! Burada sayılarla işaretlenmiş üç yol var.

Biz taş bulmuştuk. O zaman numaralı yolu izleyelim.

7

8

9

Kral odası

Kraliçe odası

Koridor

Giza'daki ikinci büyük piramit, Keops'un oğlu Firavun Khafre (Kefren) için yapılmış. İnşa edildiğinde yüksekliği yaklaşık 143 metreymiş. Bu piramidin içinde iki oda bulunmuş. Tepesinde hâlâ orijinal kireç taşı kaplamasından bir bölüm durduğu için güneşte beyaz beyaz parlar.

Kefren Piramidi'nin içine ilk giren kâşifler büyük bir sürprizle karşılaşmış. Kefren'in lahdinde yani mezarında firavunun mumyası yerine bir hayvanın kemiklerini bulmuşlar! Mumyaya ne olduysa hâlâ bilinmiyor.

Üç büyük piramit arasındaki en küçük piramit, Kefren'in oğlu Firavun Menkaure (Mikerinos) için yapılmış. Yaklaşık 66 metre yüksekliğiyle diğerlerinin yarısından bile kısa olarak inşa edilmiş. Piramidin diğerlerinden farklı bir özelliği ise alt kısımlarının dayanıklı kırmızı granit taşlarla kaplanmış olması. Mikerinos Piramidi'nin yanında muhtemelen eşi ve kız kardeşleri için inşa edilmiş üç küçük piramit de bulunmuş.

Kefren

Mikerinos

Kefren Piramidi'nin önünde Büyük Giza Sfenksi bulunur. Aslan gövdeli, insan başlı bu dev heykelin piramitleri koruyan bir nöbetçi gibi beklediği düşünülür.

Karekodu akıllı cihazınıza okutarak Kefren Piramidi'nin içinde sanal bir tura çıkabilirsiniz!

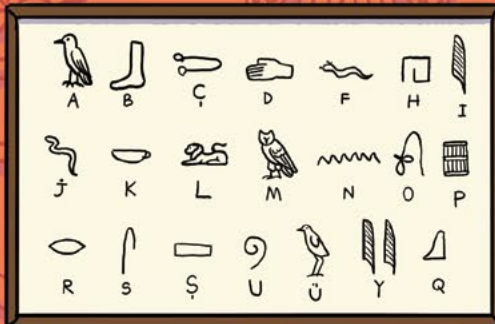
Peki koca koca taşlar nereden geldi, o kadar yükseğe nasıl çıkarıldı? Vinç ya da kamyon yokken Eski Mısırlılar piramitleri nasıl inşa etmiş olabilir?

Piramitler her biri devasa boyutlardaki çok ağır taşların bir araya getirilmesiyle inşa edilmiş. Bilim insanları, Eski Mısırlıların bu taşları kızaklar üzerinde taşıdığını düşünüyor. Hatta bir duvar resminde işçilerin bir heykeli çekerken kumları ıslattığı görülüyor. Bunu yapmalarının nedeniyse ıslatılan kumda sürtünmenin azalması. Böylece ağır taşların yerini kolayca değiştirebiliyorlardı.

Eski Mısırlıların aynı adı taşıyan su bitkisinden elde ettikleri kâğıt türüne papirüs denir.

Arkeologların bulduğu bir papirüste, Merer adında bir görevli, taşları Nil Nehri'nden teknelerle Giza'ya getirdiğini yazmış. Taşlar kıyıya ulaştığındaysa kızaklarla çekilip yerine yerleştiriliyormuş.

İşte! ulaştığımız piramidin hiyeroglifi burada.

Altındaki harfleri yerlerine koyarsak...
Bak! Cümle çıktı:

.....

Taşları inşaatın üst bölümlerine ulaştırmak için Eski Mısırlıların rampalar kullandığı düşünülüyor. Bu rampaların bazen eğimli yollarla dışarıdan yukarıya ulaştığı bazen de spiral hâlinde piramidin çevresinden yukarı doğru uzandığı tahmin ediliyor. 2018’de bir taş ocağında bulunan rampa ve halat izleri, bu yöntemin gerçekten kullanıldığını gösterdi.

Başka bir görüşe göre taşlar küçük ahşap kaldıraçlar kullanılarak sırayla yukarı taşınıyordu. Bazı araştırmacılar ise taşların, inşası süren piramitte oluşturulan gizli geçitlerden taşınmış olabileceğini düşünüyor. Hangi yöntemi kullanmış olurlarsa olsunlar, Eski Mısırlıların ellerindeki basit araçlarla böyle dev yapıları düzgün biçimde inşa etmesi hayranlık uyandırmaya devam ediyor.

Mikerinos

Keops

Kefren